

Čtyřstrunná baskytara

SANDBERG CALIFORNIA VM 4 SUPREME

California... V kolika spojeních a souvislostech se jméno jednoho ze států USA vyskytuje? Připadá mi, že zřejmě vždy tam, kde má vzbudit pocit něčeho příjemného, zaslíbeného a poněkud výjimečného. Snad nějak tak podobně znělo evropským osadníkům při jejich cestě Divokým Západem za novým lepším životem. California... Starší generaci se zase třeba vybaví motocykl JAWA Californian 350. Pro cestovatele by zde mohl být VW Transporter California. Pro mladší kluky California Dreams - česká striptýzová skupina. A je tu také samozřejmě Eagles Hotel California, nezapomenutelná countryrocková balada. Nově pak elektrické kytary California od firmy Schecter a nebo třeba elektrické baskytary Sandberg California!

V tomto testu představím el. baskytaru německého výrobce Sandberg s mnohoblibným názvem „California VM4 Series Supreme“. Pokud si dobře vzpomínám, první hudební zkušenost s baskytarou Sandberg jsem udělal před několika lety na pražském podzimním veletrhu Huvel-Muzika, resp. už na Výstavišti, tedy ne už ve Veletržním paláci. Přes poněkud hektické podmínky, které tam tehdy panovaly, si vybavuji naprosto přesně, že ze spojení baskytary Sandberg typu Jazz Bass a aparátu Aquilar mi tehdy (jak se říká) „spadla čelist“; především pak z neuvěřitelné „hratelnosti“ a zvuku. Do té doby jsem se mylně domníval, že moderní zvuk z nahrávek baskytary mých oblíbených funkových a fusion-jazzových kapel je dílem studiových kouzelníků, a že toliko cestou „prsty-nástroj-kabel-aparát“ jej nelze dosáhnout.

Německý výrobce baskytar Sandberg nemá sice na tuzemském trhu nijak dlouhou tradici, ale za několik let si již vybudoval mezi baskytaristy pozoruhodné renomé. Při pohledu do ceníku nástrojů usoudíte, že cenou se rozhodně nepodbízí; jinak řečeno, tuzemský uživatel jen těžko bude považovat Sandberg za synonymum

„lehce dostupných nástrojů“. Ale ono je to trochu jinak. Ačkoliv Sandberg nabízí překvapivě širokou škálu modelů baskytar v nejrůznějších modifikacích a úpravách, jak zjistíte na webu, jedná se vlastně téměř o ruční výrobu. Údajně totiž každý jednotlivý nástroj sestavuje jeden pracovník, a tento individuální přístup se musí nutně v kvalitě výsledného produktu projevit. Představuji si, snad i trochu idealisticky, že nějak podobně asi byly vyráběny nástroje firem Fender, Gibson, Carvin v padesátých letech minulého století, tedy ještě předtím, než se rozjela velkosériová anonymní specializovaná výroba. (I když vlastně zrovna Carvin se dnešními individuálními „custom“ modely vrací zpět proti času).

■ VĚČNÝ NÁVRAT TÉHOŽ

Po létech se tedy opět setkávám s baskytarou Sandberg... Téměř okamžitě, jakmile jsem vzal Californii VM 4 Supreme do ruky, se mi zážitek z prvního setkání vybavil v celé své plnosti. Věděl jsem, že tohle už jsem jednou prožil. Baskytara byla dodána skvěle seřízená; zatímco tedy na některých nástrojích někdo pociťuje, že jde o nástroj, který je nějak technicky limitován, a který spíše hráče „svazuje“,

zde naopak vše probouzí kreativitu a hudební představivost, kterou lze navíc okamžitě uvést v realitu. Nástroj doslova provokuje k prstové hře.

Baskytara Sandberg California VM 4 na první pohled vychází z tvarů Fender Precision, dnes bychom proto možná řekli, že se jedná o vintage design. Z licenčních důvodů je pozměněn tvar hlavičky, ale jinak je patrné, že k nějakým jiným radikálnějším změnám nedošlo. Totiž i na druhý pohled - viz tvar pickguardu - je původní vzor jasný. (Sandberg má samozřejmě také ale i vlastní originálně designované modely baskytar, například nástroj s názvem Terra Bass).

Teprve při podrobnějším zkoumání zjistíme některé odlišnosti, které dělají nejen testovaný model California VM Supreme, ale také i ostatní modely Sandberg svébytnými a originálními. Tak třeba California VM 4 Supreme má korpus vyroben z olše a krk z tvrdého kanadského javoru - což není nic neobvyklého. Ale již uchycení krku k tělu 6 šrouby napovídá, že se jedná o nadstandardní záležitost. Krk zasahuje do těla po delší dráze, a plocha kontaktu s tělem je proto delší, než je obvyklé. Změřená kontaktní plocha je dlouhá 115 mm, oproti 95 mm u Fender Precision Bas. Zdá se, že větší pevnost spojení (6 šroubů) a větší styčná plocha se příznivě projevují na sustainu - doznívání tónu, který je výborný. Rozměry těla jsem ještě porovnal s baskytarou Fender Precision Bass 60th Anniversary (šířka těla: Fender PB 32,5 cm - Sandberg California VM4 32,5 cm; délka těla: Fender PB 51,5 cm - Sandberg California VM4 51,5 cm; celková délka: Fender PB 116 cm - Sandberg California VM4 116 cm). Už si nevzpomínám, kde jsem se doslechl, že California se vyznačuje poněkud zmenšeným tělem proti originálu... Pro model VM vycházející z Precisiona to evidentně neplatí. Krk fenderovské menzury 34" (864 mm) s palisandrovým hmatníkem nese 22 výborně začištěných „medium jumbo“ pračců (0,8 x 2,5 mm). Vzdálenost mezi pračci je poněkud větší, proto zvláště v nejnižších polohách bude krk vyhovovat hráčům s většími „tlapami“. Průřez krku je zajímavý - na první stisk se zdá být poněkud masivnější, ale díky skvělému seří-

zení a nízkému dohmatu je hra až nečekaně pohodlná a pohyb levé ruky po hmatníku zcela bezproblémový. Testovaný model Supreme se od „běžné“ California VM 4 odlišuje takto: na výběr jsou exkluzivně dvě barevná provedení - smetanově bílé nebo černé, obě v lehkém matovém provedení. Polohy na hmatníku jsou vyznačeny perleťovými obdélníky. Odstín lakování hlavičky odpovídá lakování těla. Ovšem výsledný dojem verze Supreme je působivější, pro mě doslova skvostný.

Pro dokreslení ještě uvádím parametry krku a hmatníku (v závorce Fender PB): šířka krku na 0. pračci: 39,7 mm (41,5 mm), tloušťka krku na 1. pračci: 21,4 mm (20,3 mm), šířka krku na 12. pračci: 56,2 mm (58,0 mm), tloušťka krku na 12. pračci: 24,6 mm (24,2 mm).

■ HARDWARE A DALŠÍ KOMPONENTY

Velice příjemnou záležitostí je oddělení funkce sedlového a nultého pražce dvěma samostatnými prvky - sedlový je vyroben z tvrdého černého akrylátu (pravděpodobně analógie TUSQ), zatímco nultý tvoří kovový pražec. Přesná výška strun nad hmatníkem je takto výrobcem pevně dána, proto není třeba riskantně propilovávat zářezy pro struny do sedlového pražce (pokud ovšem posoudíme dohmat na prvním pračci jako poněkud vyšší...).

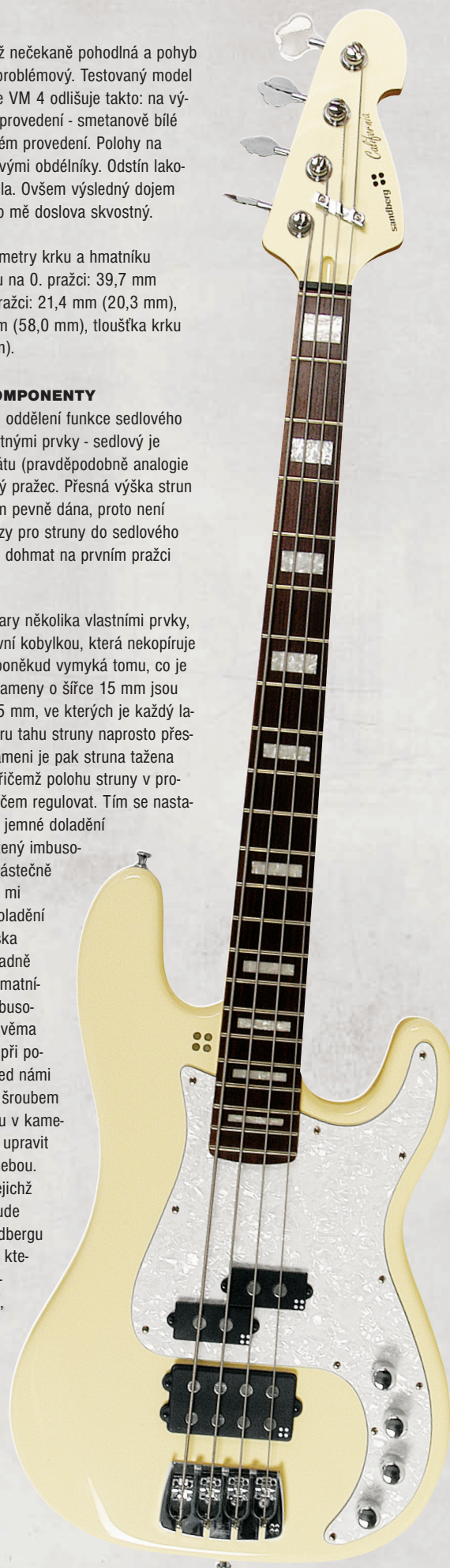
Sandberg osazuje své baskytary několika vlastními prvky, a to především jednoduchou masivní kobylkou, která nekopíruje žádné vzory. Její konstrukce se poněkud vymyká tomu, co je „spíše běžné“. Jednotlivé ladicí kameny o šířce 15 mm jsou vedeny v drážkách hlubokých 8,5 mm, ve kterých je každý ladicí kámen po celé dráze ve směru tahu struny naprosto přesně fixován. V každém ladicím kameni je pak struna tažena přes váleček o průměru 5 mm, přičemž polohu struny v prohlubni válečku lze imbusovým klíčem regulovat. Tím se nastává posun kamene v kobylce, tedy jemné doladění oktáv. Přístupový otvor pro přiložený imbusový klíč byl po továrním seřízení částečně schován v masivu kobylky, takže mi není tak úplně jasné, jak by se doladění v praxi jednoduše provádělo. Výška kamenů v kobylce ovlivňující zásadně dohmat daný výškou strun nad hmatníkem (pračci) se seřizuje třemi imbusovými šrouby v každém kameni: dvěma vpředu a jedním vzadu - viděno při pohledu na baskytaru položenou před námi krkem vlevo. Posledním, čtvrtým šroubem shora se nastavuje posun válečku v kameni v ose kolmé na strunu, lze tak upravit rozteče (vzdálenost) strun mezi sebou. Proti běžným typům kobylek, s jejichž seřizením běžný uživatel asi nebude mít problém, bych v případě Sandbergu raději volil specialistu - kytaraře, který má s touto sofistikovanou konstrukcí jistě zkušenosti. (Naštěstí, jak bylo v úvodu uvedeno, seřízení a ladění testovaného nástroje bylo natolik „luxusní“, že jsem na sestavu tří imbusových klíčů v příslušenství nemusel sáhnout). Naproti tomu lze snadno nastavit tuhost chodu ladicí mechaniky

■ Distributor: **K-Audio Impex**
Kardašovská 626, 190 00 Praha 9
Tel.: 266-610-529
gong@k-audio.cz, www.k-audio.eu

■ E-shop cena: **32 732,- Kč**

■ www.sandberg-guitars.com

■ Autor recenze: **J.F. Mechow**

Sandberg s průměrem hřídele 11 mm, která je vylepšenou verzí mechaniky Schaller. Drobným, ale účinným vylepšením je speciální srážecí tahu strun, který kromě strun G, D funguje i pro strunu A. Struny G, D, A jsou možná také díky tomu barevně naprosto vyrovnané, jen struna E zní poněkud odlišně. Napadlo mě, zda by podobný srážecí aplikovaný i na strunu E, třeba konstrukčně dělený v poměru 2 + 2 (G, D a A, E odděleně) mohl přispět k úplné dokonalosti zvuku. U nástroje přes třicet tisíc už bývají očekávání hodně vysoká...

ELEKTRONIKA A SNÍMAČE

Model California VM je osazen osvědčenou kombinací snímačů: dělený jednocívkový single typu PB a velký humbucker typu „music man“... Snímače, podobně jako další komponenty - kobylka, korpus či hlavice, jsou signovány firemní značkou (stylizovaným čtyřlístkem) a vyznačují se mohutnými pólovými nástavci o průměru 9 mm. Jistou zajímavostí je „obrácená“ pozice děleného singlu - klasický Precision má polovinu snímače pro struny G a D blíže ke kobylce, zatímco Sandberg California má blíže ke kobylce polovinu snímače pro struny A a E. Z toho by se dalo usoudit, že zvuk Sandbergu pouze na krkový single by měl být u strun E a A proti Precisionu poněkud „méně“ basový...

Na bílém pickguardu se nacházejí celkem 4 potenciometry pro nastavení zvuku, což napovídá tomu, že je nástroj vybaven aktivní elektronikou. Dobře přístupná „šachtíčka“ pro 9V hranatou baterii ve spodní části korpusu této nápoždě přizvukuje. Milou vychytávkou je naprosto bezproblémové připojení baterie: po odklopení víčka bateriového úložiště stačí baterii po kontrole polaritý spustit připojovacími póly dolů a pak už jen zaklapnout víčko. Žádné připojování vodičů se nekoná, samotná výměna je záležitostí doslova vteřin.

Ovládací potenciometry jsou uspořádány následovně: první, typu push-pull (nejbližší k dělenému snímači) ovládá jednak celkovou hlasitost, při povytažení pak odpojí aktivní elektroniku, takže nástroj umožňuje hrát v pasivním módu, a to i po vyjmutí baterie – skvělé! Následuje „balance“, kde točíme logicky vlevo nebo vpravo směrem ke snímači, který má hrát... Následují aktivní výšky a basy, které pochopitelně fungují jen při vložení baterie a v aktivním módu. V pasivním módu korekce výšek funguje pouze jako „tónová clona“, tj. ořezává výšky, ale kdo by to dělal...?

Podle stručného návodu, obsahujícího QC card přiloženého v kapse firemního gigbagu Sandberg spolu s imbusovými klíči, jsou baskytary Sandberg osazovány ocelovými strunami specifikace „medium“ (0,40“) nebo „heavy“ (0,45“). Pro mě tedy „heavy“ znamená tloušťku 0,50“, ale vezmi to čert. Podstatné je, že jako celek to funguje parádně.

ZVUK

Již na suchu, bez zapojení nástroje do aparatury, se California projevuje pevným, nosným a konkrétním tónem s pozoruhodným sustainem. Zvuk pouze na krkový dělený single PB mě nijak neuchvátil, připadal mi slabší, nevýrazný a v kapele se málo prosazoval. Prakticky jsem ho neužíval. Klasický „Precision“ s jedním singlem hraje jinak. Ovšem skutečná síla Californie spočívá v mohutném kobylkovém humbuckeru. Ten poskytuje dravý, pevný a hutný zvuk, který se výborně prosadí při jakékoliv technice. Zvuk z humbuckeru jsem v křehčích a lyričtějších skladbách kombinoval s děleným singlem v poměru 50:50. Při běžné prstové hře stačilo aktivní basy a výšky ponechat ve středních pozicích, při slapu bylo třeba pouze mírně přidat basy i výšky. Povytažením hlasitostního knobu volume do pasivního módu se hlasitost nijak dramaticky nemění. Zdá se, že aktivní zapojení i korekce jsou nastaveny velmi citlivě a pomáhají hlavně zvýraznit barvu. Korekce lze s jistotou opatrností využívat prakticky v celém rozsahu, samozřejmě záleží i na parametrech aparatury. Je nutné je jinak nastavit na malém kombi na cvičení, a jinak na velkém basovém fullstacku.

SOUHRN

Komu baskytaru Sandberg California doporučit? Na produktu této cenové kategorie neřešíte technické nebo intonační problémy nástroje, ale řešíte už jen případné problémy svých herních možností. Očekáváte také, že za svoje nemalé peníze dostanete výborný zvuk, materiály, seřízený a doladěný nástroj. Perfektní řemeslné zpracování se předpokládá. Toto vše baskytara Sandberg California VM 4 Supreme beze zbytku splňuje. Baskytara se sice tváří trochu jako mix Precision Bassu a Music Manu, ale neřekl bych, že hraje jako Music Man... A s Precisionem nemá společného skoro nic. Je to baskytara se současným zvukem, přednostně určená pro moderní šlapavou groove muziku. Stylová omezení vlastně nemá. Předností je přepínání snímačů do pasivního i aktivního módu. Možná by někdo uvítal možnost samostatným přepínačem rozpojit humbucker na singly a docílit tak zvuku ve stylu „Jazz Bass“. Mně osobně konfigurace VM4 vyhovuje. Možná bych maximálně volil jiný model Californie s odlišným uspořádáním snímačů... Baskytaru Sandberg California jistě uvítají hráči, kteří upřednostní moderní a dravý zvuk v klasickém decentním vintage provedení na způsob Precision Bass. Vzhledem k výše uvedeným přednostem a poznatkům lze baskytaru doporučit za více než rovnocennou náhradu k modelům tradičtějších značek.

